

5-Мавзу. Taqdimotlar tuzish va ular bilan ishlash texnologiyalari

Reja.Power Point oynasining tuzilishi va interfeysi. Power Pointda taqdimotlar tuzishda lenta va kontekst buyruqlarini qo'llash. Power Pointda taqdimotlar tuzishda grafik ob'ektlar, jadvallar, tovushlar va video yozuvlardan samarali foydalanish usullari. Taqdimotlarga animatsiya va effektlar o'rnatish va sozlash. Interaktiv taqdimotlar yaratish texnologiyalari

5.1.PowerPoint oynasining tuzilishi va interfeysi

Microsoft Office ni Microsoft PowerPoint taqdimotlar

tayyorlash ilovasi.

Taqdimot matnli, jadvali, diagrammali, tovushli, tasvirli kabi axborotlarni taqdim qiladi. Mohiyatan **PowerPoint** taqdimoti - slayd shou hisoblanadi.

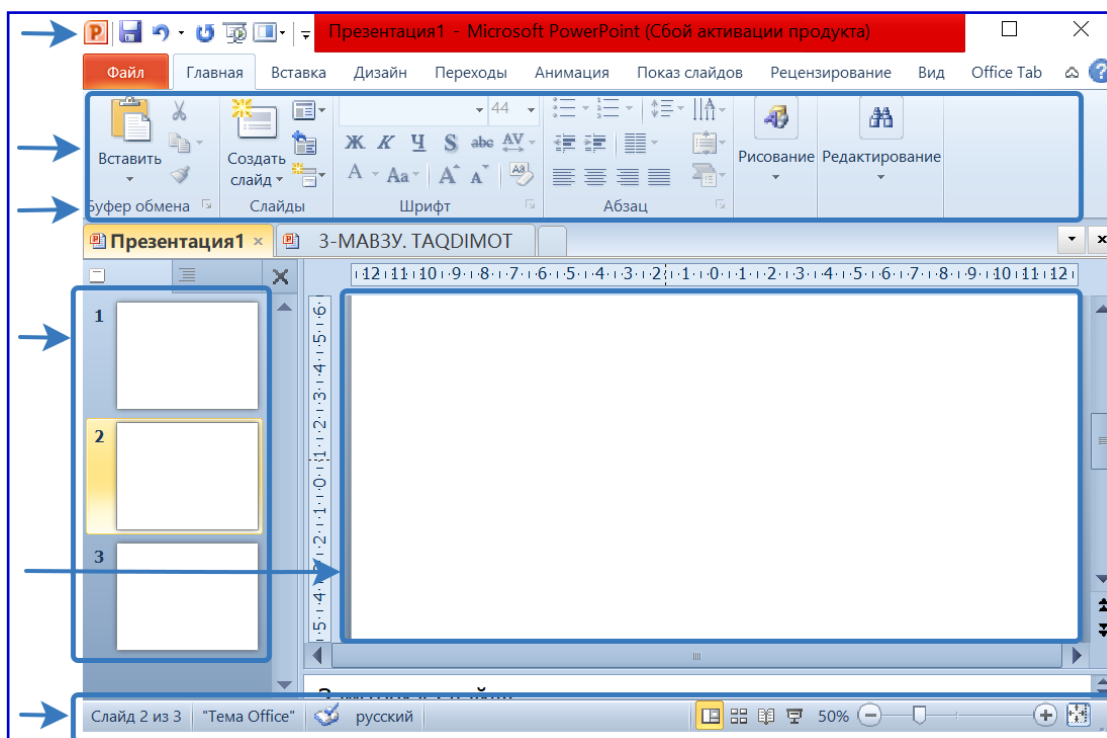
Slayd – taqdimot ilovasini ish sohasi, sahifasi

Animatsiya deganda taqdimot paytida ekrandagi ob'ektlarning har xil ko'rinishdagi harakatlari tushuniladi.

Animatsiya taqdimotni dinamikli, unda taqdim qilinadigan axborotlarni ko'proq eslab qolish imkoniyatini beradi.

Slaydlar nomoyishini ketma-ketligida yoki slaydlardagi axborotlarini taqdim qilinishida kiruvchi va chiquvchi **animatsiya effektlarini** qo'llash yuqori samara beradi.

Animatsiya slayddagi matnga, figuraga, jadvalga, diagrammaga, istalgan ob'ektga o'rnatilishi mumkin va bunday ob'ektlar animatsiyalashtirilgan ob'ektlar deyiladi.

Пловани yuklash. Пуск ▶ Программы ▶ MicrosoftOffice ▶ PowerPoint 2010

PowerPoint 2010 oynasini tuzilishi va interfeysi

Пова oynasi quyidagi tarkibiy qismlarga ega:

- 1.Sarlavha satri:** 1)Tez murojaat qilish paneli (**Панел быстрого доступа**);
2) Taqdimot xujjati va ilova nomi; 3) Oynani boshqarish tugmalaridan iborat.

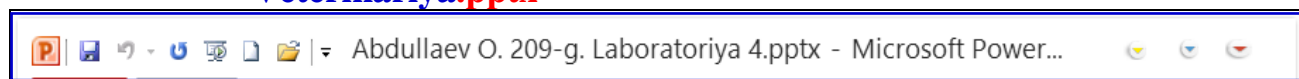

Yangi tuziladigan xujjatlarga **Презентация1; Презентация 2; ...** nomlar avtomatik tarzda beriladi. Taqdimot fayli ***.pptx** kengaytma nomga ega bo'ladi.

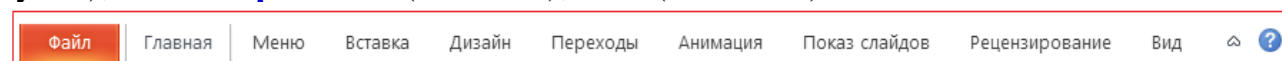
Masalan, **Abdullaev O.209-g.Laboratoriya 4.pptx,**

Презентация10.pptx,

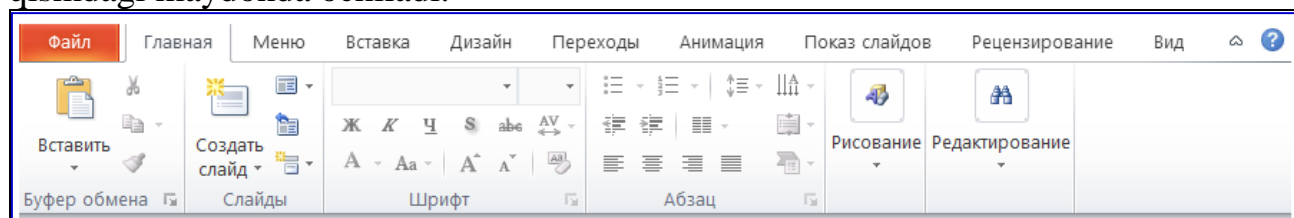
Veterinariya.pptx

2. PowerPoint ning Lenta satri: **Главная** (Asosiy), **Вставка** (Qo'yish, O'rnatish), **Дизайн**, **Переходы** (O'tishlar), **Анимация**, **Показ слайдов** (Slaydlar namoyishi), **Рецензирование** (Tahrirlar), **Вид** (Ko'rinish) vkladkalaridan iborat.

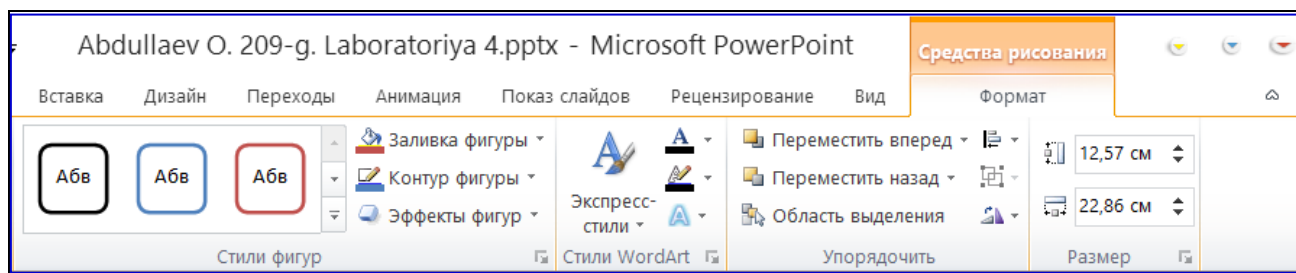

3. Вкладкalar buyruqlari maydoni. Sichqoncha bilan kerakli vkladka masalan, **Главная** tanlansa u faollashadi unga mansub buyruqlar lentani quyi qismdagi maydonda ochiladi.

Лента satridagi **Развернуть ленту** -Lentani ochish, **Свернуть ленту**– Lentani yig'ish tugmalari joylashtirilgan.

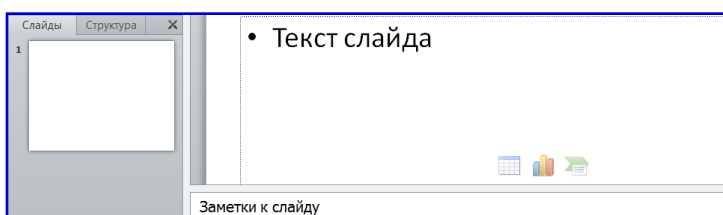
Microsoft Officeni boshqa ilovalarida bo'lgani singari, **PowerPoint 2010** taqdimot ilovasida *kontekst varaq*a atamasi kiritiladi. Пова slaydlarida jadvallar, rasmlar, tasvirlar, figuralar kabi obyektlar bilan ishlayotgan vaqtda varaqalar satrida **Формат** nomi bilan kontekst varaqalar qo'shiladi. Masalan, **Формат: Средства рисования** (Формат: Chizish vositalari) kabi.

Tegishli kontekst varaqa faollashtirilsa unga joylashtirilgan buyruqlar lenta sathida ochiladi.

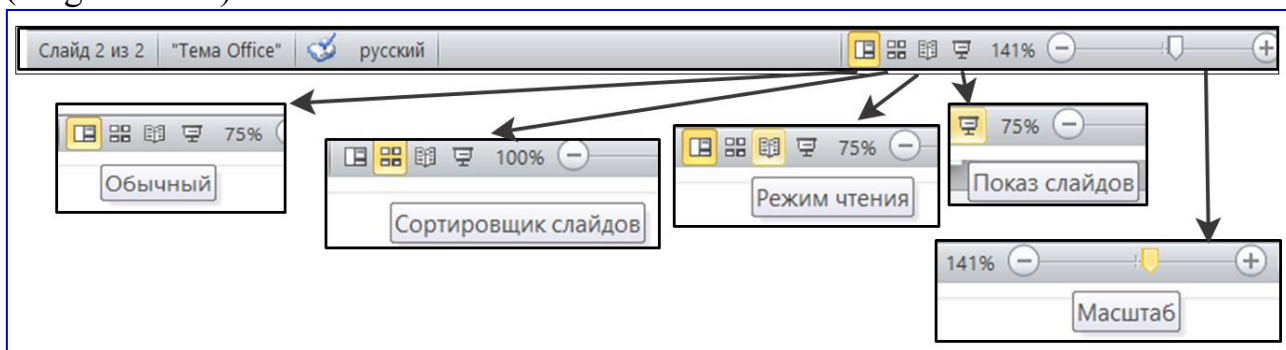
4.Навигациялар paneli. Ish oynasini chap tomonidagi panelda **Слайды** (Slaydlar) va **Структура** (tarkibli) вкладкалари joylashtirilgan. **Слайды**da slaydlar kichik minatyura ko‘rinishda joylashtirilib va u bilan: slayd qo‘shish, kesib olish, o‘chirish, nusxalash va boshqa shu kabi amallar bajariladi.

5.Taqdimotning asosiy ish maydoni-sohasi unda taqdimot slaydlari bilan ishlash amalga oshiriladi. Ish oynasining quyi qismida joylashgan **Заметку к слайду**(Slaydga yozuvlar) panelida slaydlarga oid eslatmalar, izohlar yoziladi.

Taqdimotni ish maydonida, lineyka-chizg‘ich, gorizonta va vertikal prokurutka tugmalari.

6. Holatlar satri. U **PowerPoint 2010** oynasini quyi qismida joylashgan. Bu satrda slaydlar soni, tanlangan taqdimot shablonini turi (masalan “**Тема Office**”), taqdimot uchun tanlangan til (masalan, русский) kabi taqdimot xaqida dinamik (o‘zgaruvchan) ma’lumotlar keltiriladi.

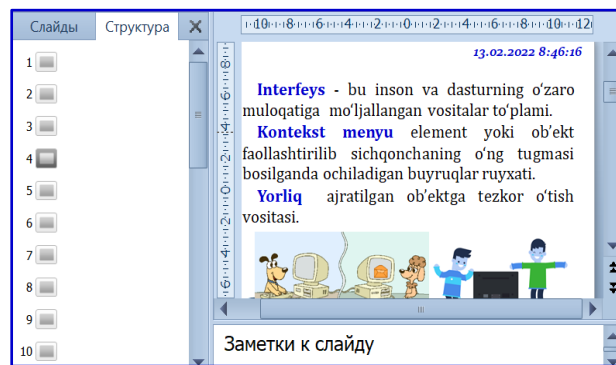
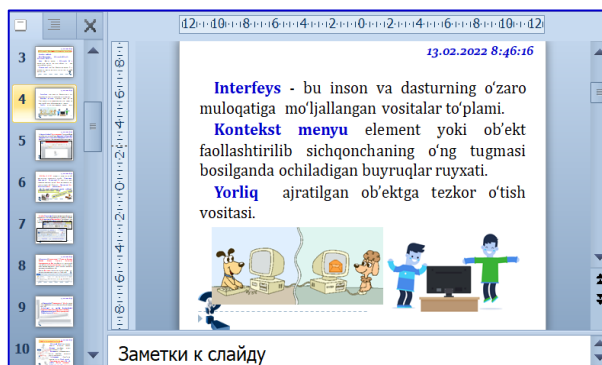

Bundan tashqari, bu satrda ko‘p qo‘llaniladigan tugmali buyruqlar o‘rnatilgan. Oynadagi slayd ko‘rinishlarini oddiy (**Обычный** tugmasini bosish orqali), slaydlarni saralash (**Сортировщик слайдов** tugmasi bilan), o‘qish rejimiga (**Режим чтения** tugmasi bilan) o‘tkazish mumkin.

Показ слайдов tugmasi orqali taqdimotni namoyish qilish, **Масштаб** tugmasi markerini chap va o‘ng tomonlarga siljitish orqali slaydlarning oynadagi o‘lchamlarini o‘zgartirish mumkin.

5.2.PowerPointda taqdimotlar tuzishda Главная va Вставка vkladkalarining buyruqlarini qo‘llash

Illova **Главная вкладкаси** faol bo'lgan holatda yuklanadi. Asosiy ish sohasini chap tomonidagi panel **Слайды** va **Структура** вкладкаlaridan iborat. **Сайды** вкладкаси slaydlari – miniatyura ko'rinishdagi eskizlardan iborat bo'lib, ular kerakli slaydlarga tez o'tishni ta'minlaydi. **Структура** вкладкаси sida slaydlar tarkibi kichik o'lchamlarda ko'rsatiladi. O'ng tomondagi panel taqdimotning ish sohasi – slayd deb yuritiladi. Taqdimotga oid barcha ishlar slaydning ish sohasida amalga oshiriladi.

1. Tuziladigan taqdimotga yangi slaydlar qo'shish uchun **Вставка** вкладкаsidan **Создать слайд** buyrug'i beriladi. Slayd maketlarini tanlash yoki ularni o'zgartirish uchun **Макет** вкладкаси buyruqlari qo'llaniladi.

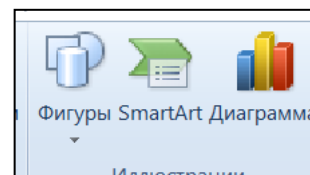
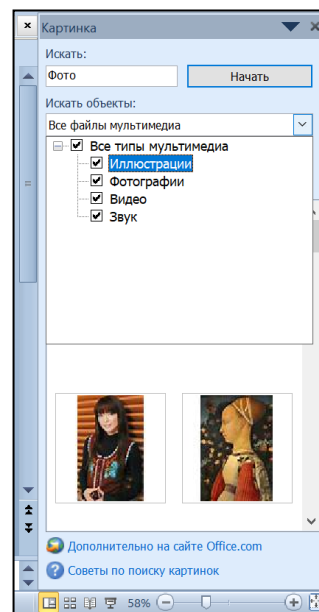
2. **Вставка** вкладкасиni **Таблица** buyrug'i bilan joriy slaydga jadvallar o'rnatiladi. Buning uchun **Вставить таблицу**, **Нарисовать таблицу** va **Таблица Excel** buyruqlari qo'llaniladi. **Рисунок** buyrug'i bilan slaydga kompyuteridagi rasmlar o'rnatiladi. Bu buyrug berilganda ekranga **Вставка рисунка** muloqat oynasi ochiladi. Undan kerakli rasm tanlanib **OK** tugmasini bosiladi.

3. **Картинка** buyrug'i bilan slaydlarga multimediya ob'ektlarini, ya'ni illustriyasiyalar, fotografiyalar, video, tovushli fayllar o'rnatiladi. Foydalanuvchi kompyuteridan kerakli fayllarni qidiruvlarini amalga oshirish mumkin.

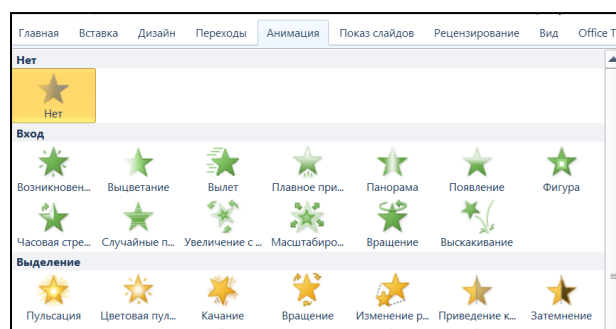
4. **Снимок** buyrug'i bilan kompyuteridagi ob'ektlar suratga olinib slaydga o'rnatiladi. Ob'ektni kerakli qismini ajratib suratga olish uchun **Вырезка экрана** buyrug'i qo'llaniladi.

5. Slaydga turli xil geometrik ob'ektlar figuralarini o'rnatish **Фигуры**, "aklli" rasmlar **SmartART**, diagrammalar tuzish **Диаграмма** buyruqlari vostalari bilan amalga oshiriladi.

6. Slaydlarga: vaqt va sanalarni (**Дата и время** buyrug'i bilan), slayd nomerlarini (**Номер слайда**), formulalar yozish vositalarini (**Формула**), video tasvirlar (**Видео**) va ovozli (**Звук**) fayllarni o'rnatish mumkin.

7. Дизайн вкладкасини **Параметры** страницы ва **Ориентация** buyruqlari bilan slayd o'Ichamlari va slaydini taqdim qilish (**книжная**, **альбомная**) formatlari o'rnatiladi. Slaydga dizayn yoki dizaynlar o'rnatish uchun taqdim qilinayotgan dizayn eskizlaridan keraklisi ajratilib sichqonchani chap klavishi bosish orqali amalga oshiriladi

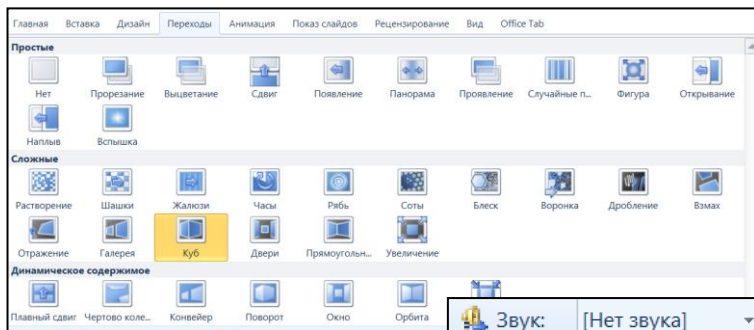

8.Цвета buyrug'i bilan bilan slaydlarga turli xil ranglar palitrasini o'rnatish, **Шрифты** bilan shriftlarni tanlash va **Эффекты** buyrug'i bilan effektlar o'rnatiladi

9. Переходы вкладкасини **Переходы** buyrug'i bilan taqdimotni bir slaydidan navbatdasisiga o'tishda taqdim qilinadigan galleriyani "O'tish effektlari"dan foydalaniladi. O'tish effektlari **Простые** (оддий), **Сложные** (мураккаб) ва **Динамическое содержимое** (Dinamik mazmun) kabi kategoriyalarga bo'linadi.

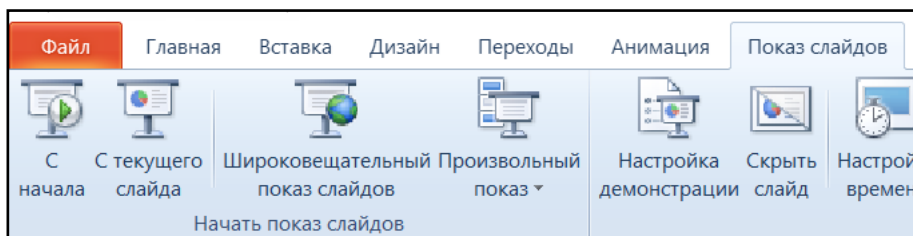
Просмотр buyrug'i bilan o'rnatilgan o'tish effekti ko'zdan kechiriladi.

Shuningdek slaydlar o'tishlarga vaqt belgilash (**Длительность** buyrug'i), tovushlar o'rnatish (**Звук**) mumkin.

10.Показ слайдов вкладкасини **С начала** buyrug'i

билан taqdimotni bir-boshidan, **С текущего слайда** buyrug'i taqdimot slaydini ajratilgan qismidan boshlab namoyish qilish mumkin

5.3. PowerPointda taqdimotlar tuzish

Файл вкладкасидан **Создать** (Tuzish) buyrug'i beriladi. Ochiladigan oynani **Доступные шаблоны и темы** (Murojaatli shablonlar va mavzular) panelida:

Новая презентация (Yangi taqdimot) va **Создать** buyrug'i berilsa yangi taqdimot xujjati yuklanadi.

Последние шаблоны (So'ngi shablonlar) papkasida keyingi yuklangan taqdimot shablonlari keltiriladi. Bu shablonlarni yuklash ketma-ketligi:

Файл вкладки **Создать** buyrug'i **Доступные шаблоны и темы** панели **Последние шаблоны** papkasi **Shablonlar ro'yxati** (kerakli taqdimot fayli tanlanadi, masalan, **Презентация нового учебного года** (Yangi o'quv yili taqdimoti) **Создать (Загрузить)** buyrug'i;

Образцы шаблонов (Shablon namunalari) - Bu papkada tayyor taqdimotlar shablonlari keltiriladi.

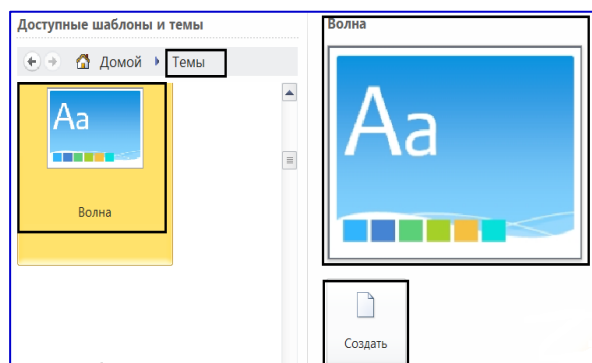
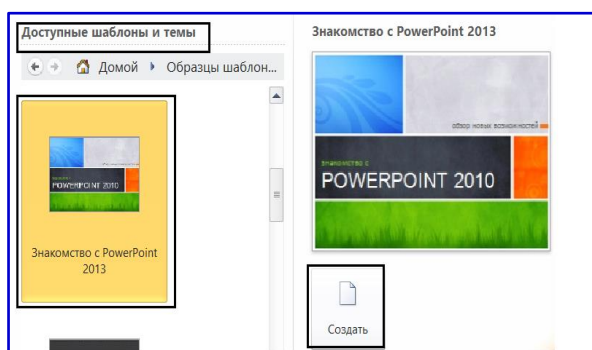
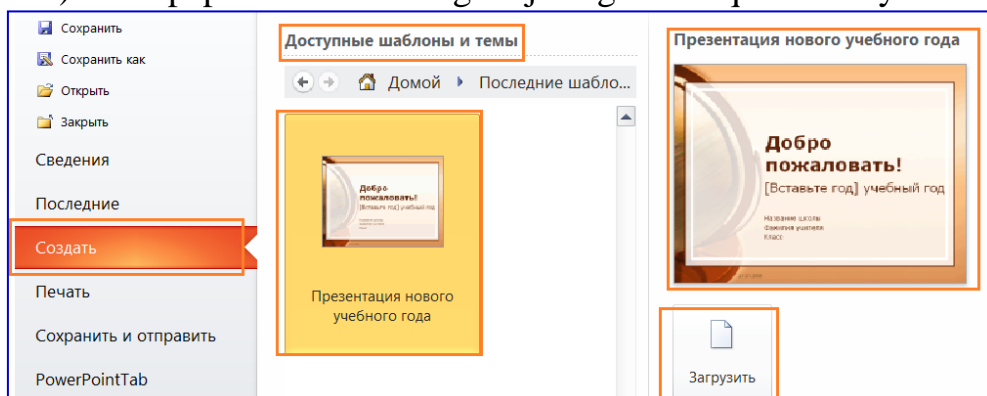
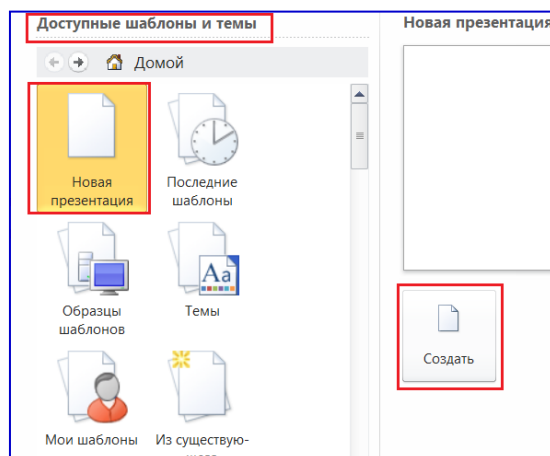
Bu shablonlardan foydalanish quyidagi ketma-ketlikda amalga oshiriladi:

Файл **Создать** buyrug'i **Доступные шаблоны и темы** панели **Последние шаблоны** papkasi **Тaqdimotlar ro'yxati** (kerakli taqdimot fayli tanlanadi, masalan, **Знакомство с PowerPoint** (**PowerPoint 2010** bilan tanishuv) **Создать (Загрузить)** buyrug'i.

Темы (Mavzular). Bu papkada mavzularga ajratilgan taqdimot fayllari keltiriladi. Unda mavzu va mavzuga oid dizaynga ega taqdimotlar ro'yxati taqdim.qilinadi.

Файл **Создать** **Доступные**

шаблоны и темы **Темы** papkasi **Shablonlar** ro'yxatidan, kerakli taqdimot fayli tanlanadi (masalan, **Волна** (To'lqin)) faollashtiriladi **Создать** buyrug'i beriladi.

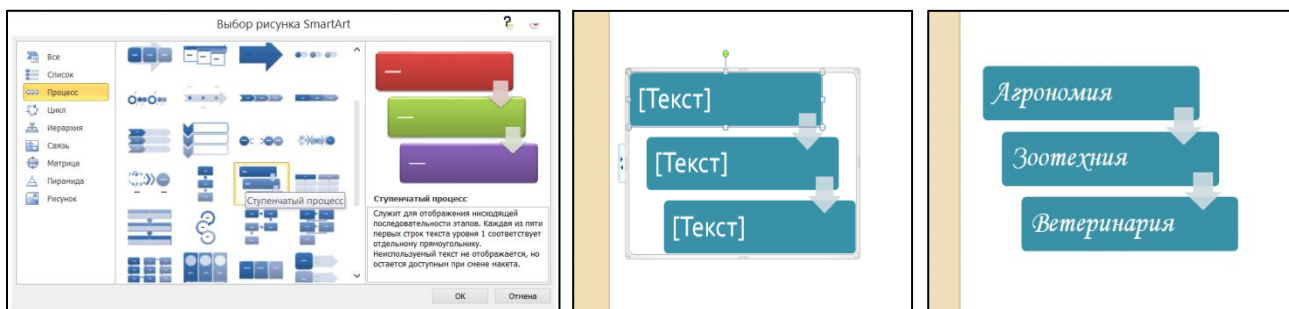
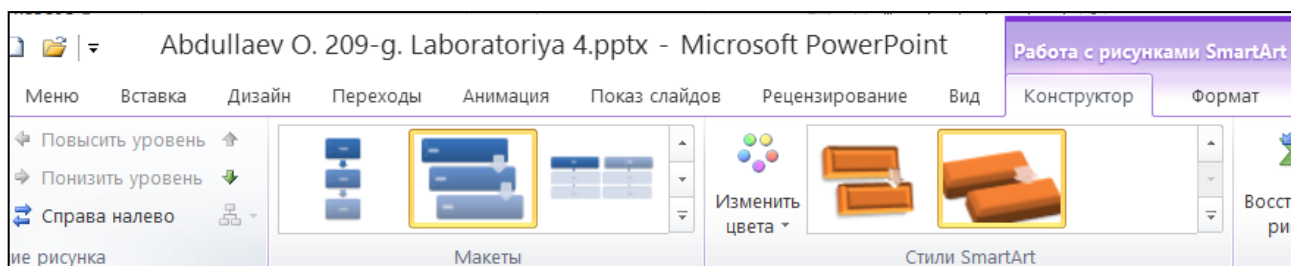

Мои шаблоны (Mening shablonlarim) papkasida — joriy kompyuterda foydalanuvchilar tomonidan qo'llangan taqdimot shablonlari saqlanadi.

SmartArt buyrug'i

1) Bu buyruqning vazifasi taqdimotlar bilan taqdim qilinadigan axborotlarni vizual tasavvur qilish imkoniyatini beradigan grafik obyektlarni slaydlarga o'rnatishdan iborat. Bu grafik obyektlar grafik ro'yxatlar va jarayonlar sxemalari yoki nisbatan murakkab bo'lgan Венн diagrammalari va tashkiliy diagrammalardan iborat bo'lishi mumkin. Tanlangan slaydda **SmartArt** buyrug'i berilganda ekranga Выбор рисунок **SmartArt** (**SmartArt** tasvirini tanlash) muloqot oynasi ekranga chiqariladi. Bu buyruq oynasi uchta paneldan tashkil topgan:

2) **Выбор рисунок SmartArt** muloqot oynasini chap tomonida grafik

obyektlari guruh nomlarini ro'yxati (**Все**, **Список**, ... , **Рисунок**) keltiriladi. Masalan, bu ro'yxatdan **Процесс** (Jarayon) faollashtirilsa oynaning ikkinchi panelida Процессga mansub grafik obyektlarning tasvirli eskizlari chiqariladi. Bu tasvir eskizlaridan keraklisi foydalanuvchi tomonidan ajratilib faollashtirilsa (masalan, **Ступенчатый процесс** - Zinasimon jarayon) oynaning o'ng tomonidagi panelda tanlangan obyektning slaydga qo'yiladigan ko'rinishi akslantiriladi.

3) **Выбор рисунок SmartArt** muloqot oynasidagi ro'yxatdan **Список**ni eskizli tasvirlardan **Ступенчатый процесс** - Zinasimon jarayonni tanlab oynadan **OK** tugmasini bossak, slaydga tanlangan obyektning jadvali o'rnatiladi.

Nazorat savollari

1. Taqdimot deganda nimani tushunasiz?
2. Annimatsiya nima?
3. PowerPoint interfeysi denanda nmani tushunasiz?
4. Taqdimotni asosiy ob'ekti nima?
5. Ilovani yuklash qanday amalga oshiriladi?
6. Taqdimot fayli kompyuter xotirasida qanday kengaytma bilan yoziladi?

Misol keltiring

7. Ilova lentasi qancha vkladkalaridan iborat?